

in moške, da se skupno oglašite v tej važnej stvari in svoje mnenje izrazite s prošnjami. Najbolje pa bi bilo, ko bi kdo to mnenje vodil, post. kak deželni g. poslanec in ko bi se vse to v Gradei skujalo, moralo bi se po gg. državnih poslancih prenesti na Dunaj, kjer nam je še zadnje upanje do pravice. Vse naj prešinja: velika škoda, ki se s tem godi kmetijstvu, potem pa kmetu priboriti onih pravic, ki jih uživajo vsi drugi stanovi!

Kmet iz Pohorja.

Cerkvene zadeve.

† Martin Kolenko,

župnik v pokoju v Št. Martinu pri Vurbergu.

(Svojemu blagemu dobrotniku priobčl Fr. Muršič.)

Kakò bi zabil to gomilo,
Kjer blago tvoje spi srce,
Ki mi brezmejno vdano bilo,
Ves čas do zadnjega je dne.
Gregorčič.

Neizprosna smrt je zopet terjala novo žrtev izmed že tako pičlega števila duhovnikov naše lepe lavantinske skofije. Od bistré Save, kjer je pograbila življenje vnetemu župniku J. Kuneju, podala se je ta vedno potujoča bela žena v prijazne Slovenske gorice. Kakor da bi ji krasna in mična dolinica pri Sv. Martinu blizu Vurberga najbolj ugajala, zavihiti tu svojo britko koso nad blagim, za vse dobro in lepo vnetim, pobožnim duhovnikom. Martin Kolenko mu je bilo ime, doma od Sv. Marjete niže Ptujja.

Akoravno sem prepričan, da bo spretnejše pero opisalo podrobno vzgledno življenje in neumorno, požrtvovalno delovanje pokojnikovo v blagor vernemu ljudstvu, vendar si ne morem kaj, da ne bi tudi jaz svojemu največjemu dobrotniku tukaj poklonil nekoliko vrstic za spomin in v znamenje iskrene hvaležnosti.

Že kot šibek solarček poznal sem prerano umrlega gospoda. Bili so nekaj let v svoji domači fari moj katehet. Še zdaj se jih živo spominjam, kako ljubeznjivo so ravnali z nami učenci, kako lepo nam razlagali svete resnice iz katekizma, kako milo a vendar resno so nas svarili in opominjali pred vsakim slabim delom. Kako otroško-veseli so bili videči, da jih radi ubogamo, nasprotno pa so bili silno žalostni, če so videli, da jim je kdo nevboglživ. Ne gre mi iz spomina oni zlati čas, ko so nas pripravljali k prvemu sv. obhajilu. Nekako tako so govorili malo pred sv. spovedjo: »Predragi moji otročiči, vi ne veste, kako vas rad imam; radi tega pa bi neskončno rad želel, da bi vas enkrat angeljci srečno pripeljali k ljubemu Jezusu v nebesa. Da pa boste to dosegli, glejte, morate vsako sv. spoved vredno opravljati, kakor tudi sv. obhajilo vredno prejemati. Posebno pa se morate vredno pripraviti na prvo sv. obhajilo. Oj, primite svoje ljube stariše za roke ter jim recite: Ljubi oče, draga mamka, odpustite mi vse, če sem Vas kdaj užalil, odsihdob hočem biti vedno priden in uboglživ otrok«. Kot zlato svetinjo hranim še zdaj njihovo podobico v spomin prvega sv. obhajila.

Pridnim učencem so večkrat delili krasne podobice, večje slike, pa tudi molitvene knjižice, seveda tudi drugih svojih solarčkov niso pozabili ter so jih razveselili s kakim majhnim darilom. Pa smo jih tudi kaj radi imeli, skoro bolj, kakor svoje ljube stariše. Ko so odhajali iz šole, obsula in obkolila jih je cela vrsta učencev, kakor mravlje medeno hruško, ter smo jih tako spremili na dom. Posebno prijazni, dobri in ljubeznjivi

so bili nam ministrantom. Večkrat so nas vabili v svojo sobico, tu se lepo pogovarjali z nami ter nas obdarili z raznimi darili. Tako so si pridobili ljubezen, spoštovanje in udanost otročjih src.

Tudi odrasčenim bili so pokojni Kolenko pravi učitelj, vodnik in prijatelj. Goreče so učili svoje vernike v spovednici in na prižnici, varno jih vodili po poti skozi življenje prijazno in poučljivo. Najdalje pa so se mudili ob postelji bolnikov. Po cele ure so bili pri bolniku, tolažili ga ter pripravljali za večnost s čudovito ljubeznijo in gorečnostjo. Tega sem se sam očitno prepričal, kadar sem šel kot ministrantek z njimi na spoved. Večkrat sva prišla še le opoldan domú, šla pa sva že zjutraj po sv. meši.

Nesrečo ubogih, nesrečnih in trpečih ljudij čutili so sami najbolje. Velikodušno so pomagali vsakemu, ki jih je česa poprosil, vse, vse bi radi dali revnim in nesrečnim, samo da bi jim polajšali reve in nadloge. Zato pa jih je tudi verno ljudstvo ljubilo in spoštovalo, kakor malo koga. Kaj živo še se jih spominjajo vrli Marjetčani, akoravno je že dolgo od tega, kar so tamkaj službovali. Večkrat me je vprašala kakšna pobožna ženska, ali pridni kmet Šmarjetski: »Ti gotovo veš, kako se kaj godi Torinovemu gospodu (tako so jih zvali po domačem imenu), o da bi le še enkrat prišli k nam za kaplana ali pa tudi za župnika!« (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Razglas.

Ces. kralj. državno vojno ministerstvo razpisuje po razglasu oddelka 3, štv. 253 z dne 8. februarija 1893 v letošnjem letu

sejmove za dopolnitev vojaških konj,

v štajarski vojvodini na teh-le krajih:

- dne 4. aprila v Radgoni, na živinskem sejmišči;
- » 5. » v Ljutomeru, na velikem trgu;
- » 6. » v Ormoži, na velikem trgu;
- » 7. » v Mariboru, na malem vojaškem vadnišči;
- » 8. » v Feldbachu, na velikem trgu;
- » 13. » Fürstenfeldu, pred pivovarno.

Na vseh le-teh krajih prične se sejem ob 9. uri dopoldne.

Kupijo se konjski in topničarski konji, za topničarske podčastnike jezdni konji ter topničarski vprežni konji.

Konji za konjike in topničarski jezdni konji morajo meriti vsaj 158cm, topničarski vprežni pa vsaj 161cm visokosti.

Konji pod dopolnjenim 4. letom in nad dopolnjenim 7. letom se ne kupijo. Srednja cena se stavi 250 gld. konjskim in podčastniškim konjem ter 350 gld. topničarskim vprežnim konjem.

Za konjske in topničarske podčastniške jezdnje konje, ki so posebno izvrstni za jezdenje, pritegne se k tej ceni še 30% doklade (enako 75 gld.)

V Gradei, v marciju meseci 1893.

Za c. kr. društvo za dež. konjerejo na Štajarskem.

Predsednik: Karl v. l. Haupt. Tajnik: Rih. baron Dennenberg.

Pridelovanje detelje.

Rastline, katere rabimo za krmo, imajo v svoji mladosti največ redilnih snovi. Kolikor starejše pa postajajo, toliko bolj zgubljajo beljakovino, ali pa postane

beljakovina manj prebavljiva, ker rastline bolj trde, lesene zrastejo. Rastlin za klajo ne smemo toraj pustiti, da se preveč postarajo, če hočemo imeti dobro krmo. Pa tudi premladih ne smemo kositi, ker tako dobimo sicer dobre, toda malo krme. Rudečo ali našo navadno deteljo je toraj treba kositi takrat, ko se je na pol razcvetela; nemško deteljo (Lucernko) pa moraš pokositi ravno prej, kakor začne cvesti, ker ta detelja hitreje lesena postane.

Vendar s tem še nimaš najboljše deteljine krme, ampak treba je deteljo tako posušiti, da kolikor najmanj perja odpade. Če detelja ni popolnoma suha, rada splesni; če pa se večkrat obrača, najboljše, namreč peresca, odpade. Zatorej pa se naj le prva detelja ob ugodnem vremenu na tleh suši. Vsa druga pa in tudi prva ob slabem vremenu naj se zloži v kopice, da se po malem na miru posuši. Take kopice pa se napravijo različno. Vzamejo se poldrugi sežanj ali tri metre dolgi svrževiti koli, tako da so svrži eden ali poldrugi črevelj dolge. Ti koli se zasadijo močno v zemljo in na nje se navesi detelja, tako da je okoli debla kolovega nekoliko praznega prostora ali votlo, zunaj pa okroglo. Vesiti moraš toraj začeti pri tleh, toda tal se detelja ne sme dotikati, potem pa više in više do vrhunca. Na vrhuncu pa napravi kapo, da se bode voda ob času dežja po robih stekala na tla. Take kole navadno dobivajo s tem, da izsekajo mlade po 4 ali 5 metrov visoke smreke, kjer so pregoto skupaj ter imajo tako naravne kline. Zamoreš pa tudi dve sohi vkopati v zemljo kaka dva do tri sežnje narazen. Ti sohi se potem prevrtate tako, da je ena luknja od druge nekoliko nad črevelj oddaljena. Skoz te luknje pa se potegnejo drobni pa močni tramovi, na katere se detelja naloži. Nad sohami in drogi pa se napravi streha iz dveh desek. Tako se detelja po malem posuši. Zunaj njo sicer dež nekoliko spere, znotraj pa je najlepša zelena krma.

Sejmovi. Dne 24. marcija v Arnoži, v Braslovčah, v Ormoži, v Slov. Bistrici in v Stradnu. Dne 27. marcija v Dobovi, v Kamnici, v Podplatu, v Sevnici, v Teharji in v Slov. Gradci. Dne 28. marcija pri Sv. Križi tik Slatine. Dne 30. marcija v Konjicah, v Laškem trgu in v Reichenburgu.

Dopisi.

S Pohorja. (Slovo.) Ni še dolgo tega, ki so nas zapustili č. g. J. Kralj in se preselili v Zavrče, kamor jih je previdnost božja poklicala za višjo čast, namreč za dekana, ali žal je nam, da smo tako za naš kraj zgubili največjo moč, s katero smo vse sile nemčurstva zmagovali. In čez osem let so tukaj, kakor pravi duhovnik in narodnjak, neumorno delovali in so to, kar so častiti predniki začeli, oni mnogo dosegli, zatoraj nam ostajajo v nezabljivem spominu! Le odločen, vnet, naroden duhovnik in učitelj zamoreta toliko dobrega za blagor naroda in ljudstva storiti; kajti drugega ljudstva ne mara! Hvaležni se bomo vedno spominjali, koliko so tukaj za red in krás naše prostorne cerkve skrbeli; katero so res tako zapustili, da malo je nji para. Olepsala in popravila se je ta čas vse tako, da ju vsak občuduje. Čast gosp. Kralj pa so bili ponižni in postrežljivi v vsakem oziru, zatoraj smo jih pa tudi spoštovali in ljubili. Pred svojo višestavno preselitvo, zadnjo nedeljo so v ganljivi besedi pohvalili farane, da so od njih toliko dobrot dosegli, zato naj vam obvelja čast in hvala! Bog pa vam daj tukaj najsrečnejšemu biti na tem in enkrat na unem svetu! Ni pa tudi dolgo,

ker so se preselili obče spoštovani č. g. Fran Vračun, kaplan in poslednjič provizor v Št. Lovrenu, kateri so le prekratko tukaj delovali in so kakor pobožen in zgleđen duhovnik v vsakem oziru največje spoštovanje dosegli, zatoraj se jih bomo vedno spominjali.

Iz Prihove. (Nemška učiteljica.) V Rimu imajo družbo za razširjanje svete vere. Reče se družbi »propaganda fidei«. Kadar se njeni duhovniki izučijo, pošlje jih družba v take kraje, da ljudi razumejo. Namen ima dober, da učijo edino pravo vero, in namen se zamore doseči, ker znajo duhovniki govoriti, kakor ljudje tam. K nam na Prihovo pa je poslala šolska gosposka iz svoje »propagande« na misijon učiteljico, kakor sem že zadnjič omenil, ki ni skušana za slovenske šole, torej ne more šolskih reči razumljivo učiti po slovensko; gotovo so jo sem vrinili, da bi nemščino tudi razširjala! Nemščine nam tako ni potreba, kakor si gosposka domišlja, pač pa jedrnatega poduka v krščanskem nauku, v branji, pisanji in drugih predmetih po slovensko. Fara šteje 1800 ljudi. Izmed njih je po čez do sto ljudi drugod. Ko bi vsi ti pri trdih Nemcih služili, kar ni, tedaj bi tem zlo prav prišlo nemško znati, drugih 1700 je vedno doma, ti se po slovensko pogovarjajo in delajo, če imajo kaj vina, žita in lesa prodati, ga prodajo prav lahko po slovensko. Ali bi se naj za voljo enega sto vseh 18 sto trudilo z nemščino, druge nauke pa zanemarjali? Dobro je znati nemško, pa dobro bi bilo tudi znati italijansko, francosko, ogersko, hrvaško itd. Pa se začnimo vseh jezikov učiti! Zlo koristilo bi gotovo tudi bilo, če bi vsak znal strehe pokrivati, piskre delati, kolariti, šivati in še več. Naj nam pa pošljejo dolžjo starost! Tako ne gre, najpotrebnejšega se moramo učiti. Če bi se vsak moral še drugega jezika učiti, zakaj se ni nova gospodična učiteljica naučila slovenskega? Včasih motijo kmete: slovensko znajo otroci že od doma; v šoli se pa naj učijo nemščine. Ali zna samo slovenski otrok svoj materni jezik že od doma, nemški otrok ne? Če zna svojega tudi nemški otrok, čemu ga pošiljajo v nemške šole? Naj bi se v šoli učil slovenskega jezika? Ako je pa samo slovenski otrok tako bistroumen, tedaj se bo nemščine hitro naučil vsak tisti, ki je bode in kadar je bode potreboval, zdaj se pa le naj vsi skupaj po slovensko učijo krščanskega nauka, brati, pisati! Po slovensko se doseže kaj, v »mišmaš-sprahi« pa ne. Tedaj ta namen ni prav, da nas hočejo z nemščino siliti. Ko bi gosposka tudi ne imela tega namena, vendar ne velja ta učiteljica. Le tistim rokodelcem dovolijo mojstrom biti, ki so se izučili svojega posla in nemška učiteljica bi naj mojstrovala čez 95 slovenskih otrok? Babilon! Ali je Prihova pribežališče za take? Sv. Duh pravi: Kdor ne dela, naj ne jé! Naj ne jé našega kruha nemška učiteljica, ki ni delala, da bi se bila slovensčine naučila. Če je gospodična pravična in ljubi resnico, ker je za nemške šole skušana, tedaj bo gotovo v kak nemški kraj prosila in pravična gosposka si mora že sama zrajtati, da jo prestavi, nam pa da slovenskega učitelja. Ko bi bil poldnevni poduk, bili bi še bolj hvaležni.

—r.—

Od sv. Ane v Slov. goricah. Vprašanje, kakó bo dalje s časom! Nekateri se si menda voščijo sneg, morda so ga imeli premalo, ker o njem govorijo. Preroki nismo, vendar se da sklepati po tem, kako je nekaj bilo. Najhujše zime so bile pred 130 leti, namreč leta 1767, 1830, 1838, 1848, 1850 in 1871. V teh letih najhujša je bila leta 1830, ki je trajala 12 tednov, končavši se 28. svečana. Potem sledijo 1850 in 1871, ko je trajal mraz devet tednov; a leta 1838 in 1848 je trpel mraz sedem tednov, leta 1867 pa šest tednov. V tem je najbolj slična letošnja zima, kar se tiče začetka, strogosti itd. V onem letu je ponehal mraz 26. prosinca,